

Stukken voor de Redactie te zenden voor den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.	Redactie: G. D. DUURSMA. J. M. VAN DEN HOUTEN. Girorekening No. 133560 - HEESCH bij Oss.	Alle correspondentie te richten a.h. voorl. Secretariaat Adres: M ^{ej.} J. J. E. V. D. FROORN, Amalia van Solmsstraat 80, DEN HAAG.
Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter</i> , Hilversum, van Ostadelaan 23; S. P. C. VAN ROMUNDE, <i>Penningmeester</i> , Heesch bij Oss; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.		

WAT IS EEN BORZICACTUS?

Haast in alle verzamelingen en kweekerscollecties vindt men de „*Borzicactus Straussii*”. welke tot een der meest geliefde zuilcactus-tussen behoort. Hij wordt ook wel *Cereus Straussii* of *Pilocereus Straussii* genoemd.

Merkwaardig genoeg is tot heden nog niemand op de gedachte gekomen eens nader te onderzoeken, tot welk geslacht deze *Cereus* eigenlijk behoort. Hoe komt dat? Het antwoord is eenvoudig: nog niemand heeft tot dusver een werkelijke *Borzicactus* in cultuur zien bloeien.

De geslachtsnaam „*Borzicactus*” komt van *R i c c o b o n o*, die in 1906 den *Borzicactus ventimigliae* beschreef. een synoniem van *Borzicactus sepium* (H. B. K.) Br. et R. zooals dezen schrijven. *Cereus sepium*, *icosagonus* en *Humboldtii* (*Binghamia-Cereus plagiostoma* Vpl.) waren door *W e b e r* reeds eerder als *Cleistocactus* beschreven (1904).

In mijn nieuwe bewerking van het systeem Br. en R. (zie mijn Publ. v. Cactusstudie Maart 1934) heb ik een andere groep *Loxanthocerei* ingesteld, deze omvat alle Zd. Amer. Cereussen met meer of minder scheeve bloemen. Ik heb hieronder ook de geslachten *Matucana* en *Arequipa* gerekend, wijl deze op lateren leeftijd eveneens zuilvormig en haar bloemen, evenals die van de *Loxanthocerei* rood zijn (resp. roodachtig, in één geval groenrose, en wel bij *Oreocereus fossulatus*). Beschouwt men deze ondergroep, dan bemerkt men een grooten samenhang van verschillende Zd. Am. Cereussen,

die daarmee uit de ondergroep *Trichocerei* Berger moesten worden gelicht.

In deze ondergroep nu bevinden zich *Borzicactus* en *Cleistocactus*.

De overeenkomst der bloemen van *Borzicactus* en *Cleistocactus* gaf Weber aanleiding de juiste *Borzicactus*soorten als *Cleistocactus* te hettiden, d.w.z. voor hem waren het alle *Cleistocactus*soorten. want hij kende het geslacht *Borzicactus* niet.

Als de langbehaarde, resp. zachtbeborstelde *Cereus* *Straussii* opdook, werd hij als *Cereus* hettid, wijl men in Duitschland alleen dit verzamelgeslacht gebruikte. Later noemde men deze plant, wegens haar witte beborsteling, „*Pilocereus*” een geslachtsbetiteling welke eens de verzamelplaats voor alle behaarde en heborstelde „eделе *Cereussen*” was, en die zich daarmee als bijzonder waardevol moesten aandienen.

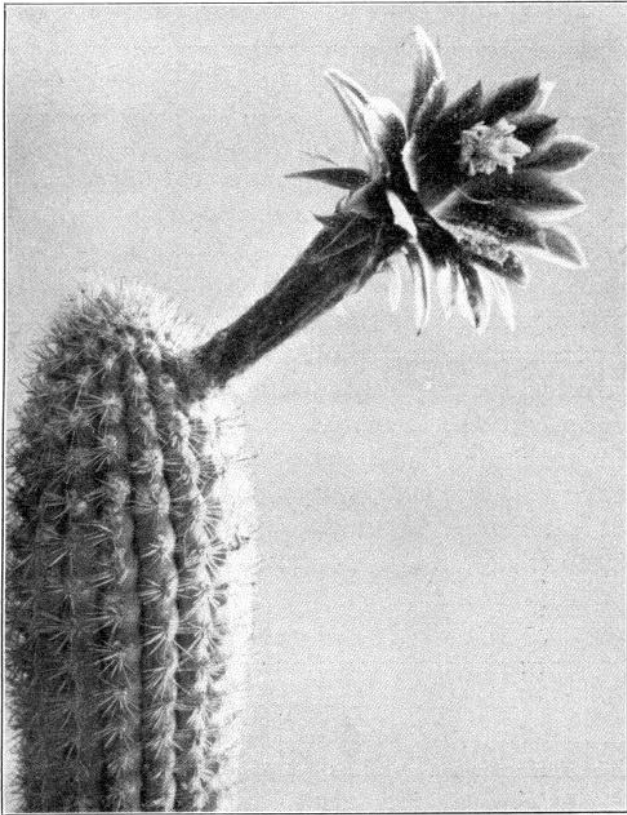
Men ziet hier reeds de gevaren om bij oude verzamelgeslachten te blijven volharden. De vermeende noodzakelijkheid om de planten in een bepaald geslacht te moeten inschakelen, onthief den auteur van de verplichting om de geslachtsverwantschap behoorlijk te toetsen. Zoo zeilde *Cereus* *Straussii* als *Borzicactus* of onbestemd als daaraan verwant, door boek en catalogus!

En niemand schijnt het tot heden opgevallen te zijn, dat alle *Borzicactus*en van Britton en Rose in Peru thuis behooren, alleen één soort, *Cereus* *Straussii*, (welke Rose op de een of andere manier verkeerdelijk onder *Oreocereus* *Celsianus* stelde en in het aanhangsel als „*Pilocereus*” verbeterde) komt in Bolivia voor. Daar-tusschen ligt een uitgestrekt gebied, waarin geen *Borzicactus* wordt aangetroffen.

Dat moest reeds te denken geven.

Beschouwen wij eerst eens het geslacht *Pilocereus*. Dit onderscheidt zich van *Cephalocereus* daardoor, dat *Cephalocereus* uit den top altijd (volgens Prof. W e r d e r m a n n; bij enkele soorten wordt deze ontwikkeling soms echter onderbroken) een zuiver cephalium ontwikkelt, in hetwelk de vrucht gevormd en waaruit deze later naar buiten geschoven wordt. *Pilocereus* ontwikkelt alleen haren uit de areolen, vaak ongetwijfeld zeer dicht (b.v. *Piloc.* *Houlletii*), soms evenwel ook in 't geheel niet (*Piloc.* *pentaedrophorus*). Verder is de vrucht plat en blijven de bloemresten behouden, wat evenwel ook niet altijd doorgaat, want *Piloc.* *Russelianus* en *albispinus* hebben langwerpige vruchten zonder aanblijvende bloemresten. De vorm der bloem blijkt niet uit den sleutel van Prof. W e r d e r

m 3 n n in „Brazilië und zijn Saulenkakteen”. Ik weet alleen, dat b.v. *Piloc. lanuginosus* tulpvormige bloemen heeft, doch *Piloc. pentadrophorus* zulke met iets slanker buis. In elk geval is de bouw der vrucht een 200 gewichtig kenteeken. dat men deze zonder voorbehoud bij de indeeling er in moet betrekken.

Borzicactus acanthurus

Foto Backeberg.

Volgens deze kenmerken alleen reeds is *Cereus Straussii* vanzelfsprekend geen *Pilocereus*. Bovendien komen uit het grensgebied van Argentinië en Bolivia geen *Pilocereussen*. Dit feit mag wellicht sommigen verrassen, bij bestudeering van mijn systeem moet men toch erkennen, dat *Pilocereus* tot de „noordelijke groep” behoort en alleen nog aan de westrand van het voormalig groote Hraziliaansche gebied gevonden wordt. (b.v. *Cephaloc (?) guentheri*. in het dal der

Pikomeyo, aan de uitloopers der Chaco) en de Espostoa's. resp. Pseudo-espostoa en Piloc. Tweedianus in Noord-Peru. waarheen zij van het vroeger nabijgelegen Braziliaansch gebied door de groote Andes-insnijdingen naar beneden kwamen. en welke voorheen ook nog vlakker waren)

In de omgeving van *Cereus Straussii* bevindt zich evenwel de gehoortgrond der *Cleistocactussen*.

En *Cereus Straussii* is een., *Cleistocactus!*

Als ik in de omgeving van Tupiza in Bolivia voor het eerst *Cleistocactus tupizensis* zag, meende ik een vuurroode *Straussii* gevonden te hebben. Groeiwijze, bedoorning, alles was gelijk als bij *Cereus Straussii*. alleen bij de planten van de betreffende standplaats waren de middendoorns blinkend rood en langer dan bij *Cereus Straussii* (in zijn harden, geelbedoornden Noord-Argentijnschen vorm)

En de bloemen zijn eveneens gelijk: lang, dun, met naar buiten tredenden stempel, echte *Cleistocactus*-bloemen! Oogenschijnlijk hebben alleen de witte borsteldoorns alleen op *Borzicactus* gezinspeeld, wijl men daaronder wat „*Pilocereus*-achtigs verstond.

Men krijgt in totaal de volgende soorten en verscheidenheden.

- 1) *Cleistocactus tupizensis*. witbedoornd tot bruinachtig. tot vuurrood, met iets hardere doorns als *C. Straussii* (Tupiza) ;
- 2) *Cleistocactus Straussii* (Heese) Bckbg. type, witachtige borstels met dunne. naaldfijne, geelachtige middendoorns (Argent.-Boliviaansche grenzen. Noord-Argentinië bij Golgotha (Cola dar zorro, vossestaart, inheemsche naam).
var. jujuyensis Bckbg., bruinachtig tot roodachtig-bruine middendoorn (Jujuy).
var. rosariensis Bckbg., zeer zwak bedoornd, dun. evenals een slecht beborstelde *Straussii* (Rosario de Lerma).

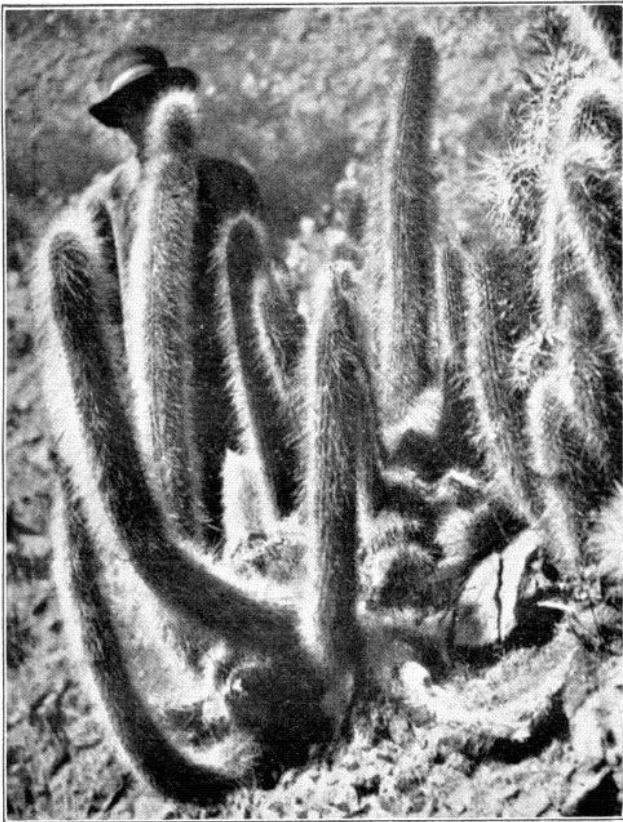
Hij armoedigen stand krijgen zaailingen, evenals ginds, en wel in den herfst, weer lange middendoorns. Bij sterk aandrijvende kweek en meermalen afsnijden worden ze van lieverlede witter. doch de variëteiten van *Straussii* hebben steeds donkere areolen. terwijl die bij den type-vorm zuiver wit zijn!

Hiermee is de verwantschap van *C. Straussii* eindelijk opgehelderd. In zijn nabijheid groeien overigens (tot Centraal Bolivia als noordelijkste standplaats, o.m. de zeer snel groeiende *Cleistocactus Buchtieni* Bckbg. n. sp. en *Cleistoc. Herzogianus* Bckbg. n. sp.) ook

de overige Cleistocactussen (van Paraguay tot Noord-Argentinië tot Centraal-Bolivia).

Wat is dan echter een Borzicactus?

Ik geef hierbij de afbeelding der bloem van *Borzicactus acanthurus*.

Cleistocactus tupizensis.
(Natuuropname.)

Foto Backeberg

Zij ontstaat uit de jongere areolen als aanvankelijk zwak witbehaarde knop. Deze knop zelf groeit langzaam en komt geleidelijk uit een eerst naar voren geschoven wit haarkwastje te voorschijn. De bloembladen zijn snavelachtig gesloten en wijzen daarmee reeds op de latere scheeve bloemvorm. De bloemhuis is eigenlijk kort. schijnt alleen maar lang door de zich eerst langzamerhand

vergrootende bloem. Zij heeft niet veel schubben (in tegenstelling met de dicht beschubde Cleistocactusbloemen) en is matig behaard, evenals de kers- tot walnoot groote vruchten.

De meeldraden liggen met elkaar om den stempel. De bloem zelf is trechtervormig geopend en lijkt op de kale Matucana bloemen. De bloemen worden tot 10 cm. lang.

Vergelijkt men de bijgevoegde afbeelding met die eener rijk-bloeiende (een kenmerk voor Cleistocactus, Borzicactus bloeit veel minder talrijk) Cleistoc. Straussii, dan ziet men direct het verschil.

Gelet op het bovenstaande is het geslacht Borzicactus in Britton et Rose als volgt zuiver te stellen:

- No. 1 *Borz. sepium*) dit zijn alle zuivere Borzicactussoorten.
 .. 2 .. *morleyanus*) in elk geval *B. morleyanus*; de andere
 3 *icosagonus*) twee wanneer ze gelijk als *B. acanthus*
 .. 4 *acanthus*) *acanthus* bloeien.
 .. 5 .. *decembens* is een witte nachtbloeier en daarom een Haageocereus. De door Rose afgedrukte teekening naar ten van Soehrens bij Tacna gevonden bloem is blijkbaar voor het geslacht „pasklaar” gemaakt
 .. 6 *humboldtii*) zijn een en dezelfde plant (zie Publ.
 7 *plagiostoma*) v. Cactusstudie Oct. 1934). Zij zijn ook geen Borzicactussoorten, maar precies als
 8 *aurivillus*. Binghamia's in den geest der geslachtsbeschrijving volgens Rose, d.w.z. zij vormen aan de bloeibare zijde der areolen een losse borstelkuif. (Rose's geslacht is daardoor goed, alleen de vermelde soort klopt niet, want „Binghamia” melanostele is een Haageocereus en witte nachtbloeier (*Haageocereus pseudomelanostele* (Werd. & Bck.) De naam werd door Rose ten onrechte aan de Vaupelsche witwollige *Cereus* (*Pseudoespostoa* Bckbg. n. g. *melanostele* ontleend.

Nieuwe echte Borzicactussoorten zijn verder:

Borzicactus eriотrichus (Werd. & Bckbg. n. sp. met witte wolharen aan den top en grootere,

meer blauwachtigroode bloemen dan *Borz. acanthurus*.

Borzicactus Faustianus Bckg. n. sp. met vermiljoenroode bloemen en dichter donker-goudbruine bedoorning.

Deze beide soorten groeien, evenals *Rorz. acanthurus*, in het Rimac-dal (Centr. Peru). Het merkwaardige bij de soorten uit Centr Peru is, dat ze ranke, resp. laagblijvende groepen vormen, en planten van 25 cm. hoogte reeds bloeibaar zijn!

Bestudeering van mijn artikel toont aan, hoe moeilijk het overzicht over de Zuid-Amerikaansche Andes-Cereussen is.

Gelijke moeilijkheden vinden wij bij de *Lobivia's*, b.v. die der Pentlandiigroep, eveneens bij de *Parodia's* en *Rebutia's*.

Ja, zelfs wat zonneklaar schijnt, moet nog verbeterd worden. Bijvoorbeeld, men meent, dat de eenige soort van het geslacht *Oroya* thans volkomen duidelijk is. Niets minder dan dat! De oude *Oroya* ziet er geheel anders uit dan die welke *R o s e* bij *Oroya* verzamelde en *R i t t e r* en ik vandaar meebrachten. Er zijn tenminste 3 karakteristieke, goed onderscheiden variëteiten, planten, welke zuiver naar het uiterlijk heelemaal geen overeenkomst meer met den ouden *Echinocactus peruvianus* vertoonen. De bloemen zijn evenwel. zooals ik in de cultuur zag, gelijk.

Daar ik de eenigste was, die twee malen achtereen het geheele gebied der *Cordillera's* bereisde, had ik gelegenheid, niet alleen een groot aantal nieuwe soorten te vinden, doch ook te bemerken, dat het alleen met groote kennis der groeiplaatsen mogelijk is orde in dit gebied te brengen. Deze ervaring was een der oorzaken, dat ik mijn Publicaties voor *Cactusstudie* uitgaf, waarin ik de groeiplaatsen, evenals de nauwkeurige onderscheiding der geslachten en soorten vast leg. Het moet maar eens ronduit gezegd worden: een systematicus met zuiver theoretische kennis kan wegens gemis aan de noodwendige kennis der *Cactus*gebieden geen orde scheppen in den chaos, welke zich om het reusachtig groote aantal nieuwe soorten en planten uit weinig bekende gebieden, gaandeweg nog ophoopt. Dit ligt in den aard der *Cactusfamilie*. Zoolang de chaos evenwel nog bestaat, is de liefhebber de dupe. Wellicht weten ook velen in 't geheel niet, hoe groot het nog te bewerken soorten-materiaal is. Wisten zij het, dan zouden ze meteen de noodzakelijkheid van een snelle, uniforme bewerking erkennen.

Het sterk toegenomen aantal abonnementen op de *Publicaties* voor *Cactusstudie* geeft mij de hoop, dat steeds meer tot de over-

tuiging komen, welke belangwekkende lectuur hier voor hen geleverd wordt. Ook de beroepsbotanicus, die om concurrentie-redenen altijd met gemengde gevoelens hier tegenover staat, erkent, dat een practicus zich hier tot aanpakken verplicht gevoelde, wijl de theoretici reeds veel te veel tijd verloren hebben laten gaan, „ omdat zij over deze meest interessante Cactusgebieden geen overzicht meer hebben.

CURT RACKERERG.

HET LEEKENHOEKJE.

Correspondentie op deze rubriek betrekking hebbende te adresseeren aan: van Ostadelaan 23, Hilversum.

De import-tragedie had, zooals dat meer bij een tragedie voorkomt, een gelukkig einde. De Heer Pot schrijft ons het volgende:

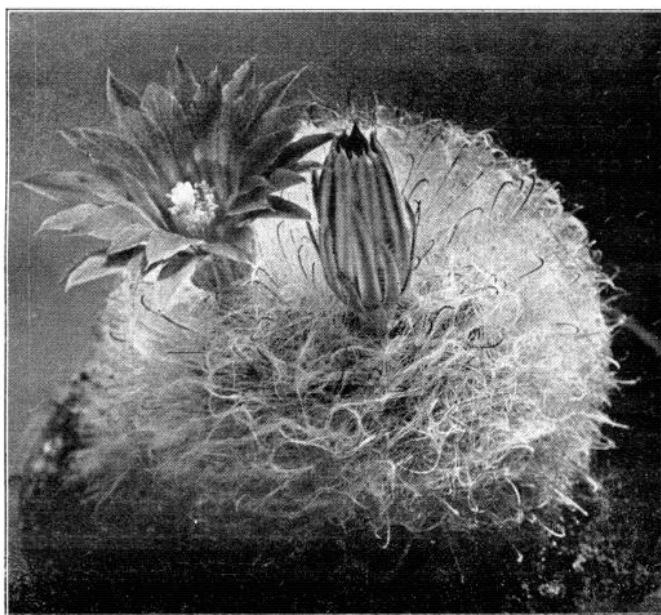
In aansluiting op het geplaatste stuk in het Octobernummer kan ik nog mededeelen, dat na veel heen en weer geschrijf, de Heer P. Brederoode en de N.V. Oceaan te Rotterdam bereid gevonden zijn de geleden schade ad f 9.80 en f 1.25 staangeld terug te betalen.

Dit besluit, wat veel goed maakt van de indertijd gekweekte ontevredenheid, werpt thans een heel ander licht op de zakelijke opvatting van bovengenoemde tusschenpersonen.

Nu moet ons echter nog iets van het hart wat het importeereren van planten hetroft. Deze geschiedenis heeft ons geleerd dat er weer een serie planten verloren is gegaan, waaraan niemand iets gehad heeft. Maar dit niet alleen. Hoe groot zou de oppervlakte zijn die voor het verzamelen der planten verwoest is. Wij hebben in ons blad er al meer op gewezen, dat men bezig is sommige soorten uit te roeien en als het zoover is gekomen, dan gaat men het betreuren. En wat voor genoeg beleven nu de meeste verzamelaars van importplanten? Wij durven gerust te zeggen, dat het meerendeel er meer verdriet dan plezier van heeft. Nu hooren wij de vraag al stellen, hoe komen wij anders aan die mooie soorten. Wel koopt U ten pakje zaad en wij garandeeren U veel meer genoeg van de kweekerij. Hebt U geen gelegenheid om uit te zaaien wel dan koopt U zaailingen. Zaad is evenwel alleen te verkrijgen, als wij medehelpen dat de planten niet uitgeroeid worden. Zouden wij de exporteurs niet zoover kunnen brengen dat ze zich hoofdzakelijk toeleggen op het verzamelen van goed zaad?

Wij zijn afgedwaald; de kou is in aantocht, wij hopen dus maar te zorgen voor een goed verblijf voor onze planten. De kasbezitters houden de rietmatten bij de hand en zorgen, dat de verwarming klaar ligt. Daar in de meeste huisgezinnen tegenwoordig dag en nacht gestookt wordt, is het voor kamercultuur niet zoo'n lastig probleem. Niet te dicht bij de warmtebron en, indien de planten in een kamerkasje staan, goed voor ventilatie zorgen. Bij het watergeven dient men rekening te houden met de rijkelijk vochtige atmosfeer. Zij die op een donkeren kelder zijn aangewezen, zijn er slechter aan toe. Wij zouden willen adviseeren om ze zoo droog mogelijk weg te zetten en vooral goed te luchten.

Mamillaria Gülzowiana.

Foto C. L. Harders, den Haag.

Het wordt tijd potten en zaaipannen, die nog steeds buiten liggen en nu wel door en door vochtig zijn, binnen te halen, opdat ZE droog zijn als de vorst invalt. Vochtige potten vriezen spoedig stuk.

Bekijkt U nu bijgaande afbeelding eens. Gaarne zouden wij van de lezers, die dezer plant bezitten, vernemen hoe zij over de cultuur van deze planten denken. Wij hebben al hooren praten over lastig waar tegenover staat, dat sommige liefhebbers van zaailingen veel

plezier beleven. Zij, die ons wenschen in te lichten, worden dan tevens verzocht mededeelingen te doen over de kweekwijze.

DE VERWARMING VAN EEN BROEIBAK

Tot op heden bestond er geen kachel welke geschikt was voor het verwarmen van een cactus- of andere plantenkas, zooals deze door het grootste gedeelte der liefhebbers erop na wordt gehouden. Een groote kas waarin men kan staan en met meerdere Meters lengte, wordt van een waterverwarming voorzien, doch wat gebeurt er met een lage kas, met enkele vierkante Meters glas? Deze moeten bij het intreden van de vorstperiode worden ontruimd en vaak moeten de planten zich gedurende de wintermaanden met een minder gunstige standplaats behelpen, met het gevolg, dat al te vaak mooie exemplaren ten gronde gaan.

Het is echter nu niet meer noodig een dergelijke kas gedurende de winter leeg te laten staan, er bestaat een kleine zeer handige kachel voor het verwarmen van dit soort kassen en niet alleen voor cactussen of voor de liefhebbers, doch ook voor de kweekers is deze kachel uiterst geschikt.

Deze kachels worden ongeveer in het midden van de bak geplaatst en bestaan in hoofdzaak uit een ronde bus, waarin een half-ronde bak wordt geschoven met dubbel afsluitdeksel en luchttoevoerregelrooster. Het geheel wordt met een viertal houtschroeven op de voorkant van de hak geschroefd, waarin vooraf een rond gat is uitgezaagd. Aan de achterzijde van de ronde bus zit de rookuitlaat, waarin een pijp geplaatst wordt, welke aan de achterkant de bak verlaat en met een knie, staande pijp van ca. $\frac{1}{2}$ Meter, en de windkap, de schoorsteen vormt.

Als brandstof dienen de gewone bruinkolen-briketten, welke voor dit doel in stukken worden geslagen en waarmede de binnenbak wordt gevuld.

De regeling van de verbranding wordt al naar gelang van de buitentemperatuur geregeld met een rozet, waarin 6 gaten aanwezig zijn, waarvan naar behoefte 1 tot 6 kunnen worden geopend.

Het verbruik is zeer gering en de resultaten zijn verrassend. Ondergeteekende heeft deze kachel reeds beproefd en ingebouwd in een kas van ca. 1.50×1 .— M. bij een hoogte van 1 Meter. Bij een buitentemperatuur van $10-15^{\circ}$ Cels. bereikte hij in de kas een

temperatuur van 25-35° Cels. waarbij 1 tot 3 graden in de rozet open waren. Hij heeft 4 × 24 uur de kachel ononderbroken laten branden resp. smeulen en in deze tijd 5 briketten verstoekt.

Deze kachels worden in 2 verschillende grootten gemaakt:

Nr. 1 is bestemd voor max. 6.— M². glasoppervlakte en kan een lage bak tot 10° Cels. vorst, vorstvrij houden. indien de hak nog wordt afgedekt.

Nr. 2 als boven echter voor max. 12 M². glas.

Wie echter de bak gedurende de heele winterperiode met succulenten wil houden en met bovenstaande kachel verwarmen. zoodanig, dat de temperatuur in de hak niet beneden 10° Cels. daalt, gebruike Nr 1 tot max. 4 M². en Nr. 2 tot max. 8 M². glas. Voor kasjes welke hooger zijn gebouwd en waarvan ook de zijkanten van glas zijn voorzien, is ondergetcekende gaarne bereid advies te geven bij het bepalen van de kachelgrootte. Voor bakken of kasjes welke grooter zijn dan de opgegeven maten kunnen naar verkiezing meerdere kachels worden geplaatst.

De prijs van deze kachels is zeer laag, (voor Nr. 1 bedraagt hij Fl. 9.30 en voor Nr. 2 Fl. 11.—), zoodat ze onder ieders bereik vallen.

Desgewenscht is ondergetcekende gaarne bereid meerdere inlichtingen te verstrekken. (Postzegel voor antwoord insluiten.)

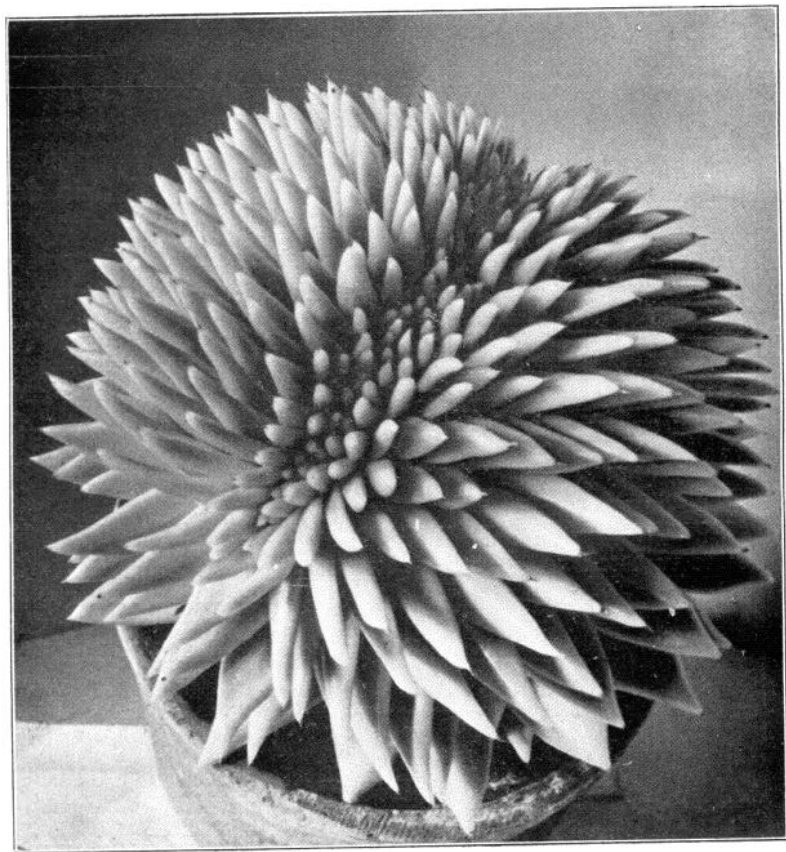
A. OBERHOLZER,

Gestelschestraat 122B, Eindhoven.

CRISTATE ECHEVERIA'S.

In het Juninummer van 1933 verschenen van de hand van den Heer B o m m e l j é enige mededeelingen over dit onderwerp. We konden hier reeds uit opmerken hoe gemakkelijk zich uit kamvormen van Echeveria's weer normaal groeiende planten ontwikkelen en dat ook omgekeerd, uit zulke schijnbaar normale uitloopers weer plotseling cristate vormen ontstaan. De omstandigheden waardoor dit sluimerend vermogen van de plant, om van rosetvorm tot kamvorm over te gaan, wordt wakker geroepen, kennen we niet. Door sommigen wordt tot deze omstandigheden gerekend een zeer rijkelijke voedseltoevoer, terwijl anderen ook mechanische oorzaken willen doen gelden.

Zeker is het dat men goed doet de zoogenaamde teruggelooopen scheuten van zulke kamvormen met zorg op te kweken. Het resultaat is soms een verrassing, want heeft zoo'n rosetvorm zich flink ontwikkeld, dan kan ook de kamvorm die er plotseling uit ontstaat,

Urbinia agavoides crist

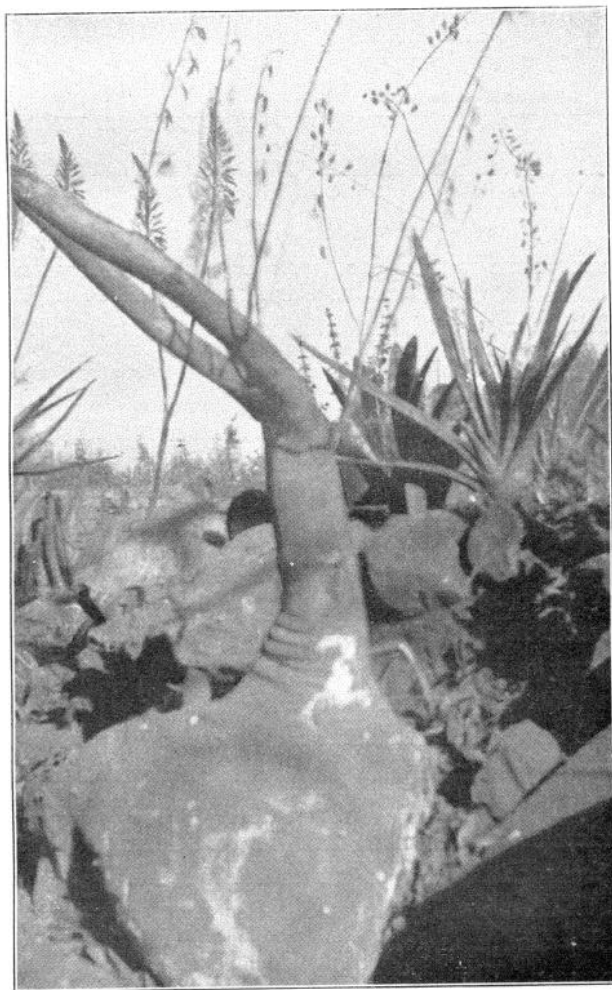
aanzienlijke afmetingen bereiken. Dit bewijst ook de afbeelding van een vijf en dertig c.M. breed exemplaar van *Urbinia agavoides crist*.

Deze plant werd door Mej. P a r q u i te Wassenaar uit een geruimen tijd normaal gegroeide uitlooper van een kamvorm gekweekt.

C. L. H.

EEN MERKWAARDIGE SUCCULENT.

Van de heer J. E. J. C a l l e n f e l s te 's-Gravenhage ontvingen wij bijgaande interessante foto met het volgende bijschrift: „Toen ik den botanischen tuin, gelegen onder de Union Building te Pretoria bezocht (Juni 1934), werd mij gewezen op een merkwaardige

Adenium sp.

Foto Mevr. J. E. K.-C.

klim-vetplant. een ongeveer drie maanden geleden door den heer van B a l e n onder Rustenburg gevonden exemplaar. Zij behoort

tot het geslacht *Adenium* en klemt zich met een groote, dikke, groene schijf om een steen of rots. De schijf verdunt zich tot een soort stengel, die in een boom klimt en een lengte van ongeveer 5 meter krijgt. De schijf is, zooals men op de foto ziet, afgesneden en heeft nu een middellijn van circa 30 c.M., en de stengel beneden 7 c.M. De bloem is groen, de vrucht een roode bes. De plant is buitengewoon giftig."

Wij zijn de heer C a l l e n s zeer dankbaar voor de foto en het daarbij medegedeelde. Ter aanvulling diene nog, dat het geslacht *Adenium* behoort tot de familie der *Apocynaceae*, waartoe o.a. de Maagdenpalm (*Vinca*) en Oleander (*Nerium*) behooren.

Naar de landstreek Aden in Arabië (waarnaar ook de bekende havenplaats Aden genoemd werd) en welke naam „park" hetceekent, werd dit geslacht genoemd. De vertegenwoordigers van het geslacht *Adenium* behooren in de woestijngebieden van Arabië en Oost-Afrika thuis. Het meest bekend is *Adenium Honghel* D.C. van Senegambië en de Delagoa-haai. Uit den knolvormigen vleezigen wortelstok ontwikkelen zich eenige vleezige stammen, welke zich in den bloeitijd met prachtig rose-roode bloemen overdekken,

Verder noemen wij nog de uiterst giftige *Adenium Lugardi* N. E. Hr. welke een dikken, weekvleezigen knol bezit, waaruit de 20 c.M. lange stengels te voorschijn komen. De heldergele bloemen zijn rood gestreept. Deze soort werd het eerst gevonden door L u g a r d in Beetsjoeanaland en door N. E. B r o w n in het Kew Bullitin beschreven (1909).

Later werd ze ook in Namaland aangetroffen aan den voet van zandduinen bij het spoorstation Narib (D i n t e r). Het gif uit deze plant bereid is volgens de nieuwste onderzoekingen 5000 maal sterker dan van strychnine. Zelfs een hoeveelheid, welke met het bloote oog niet valt waar te nemen, is voor den mensch doodlijk.

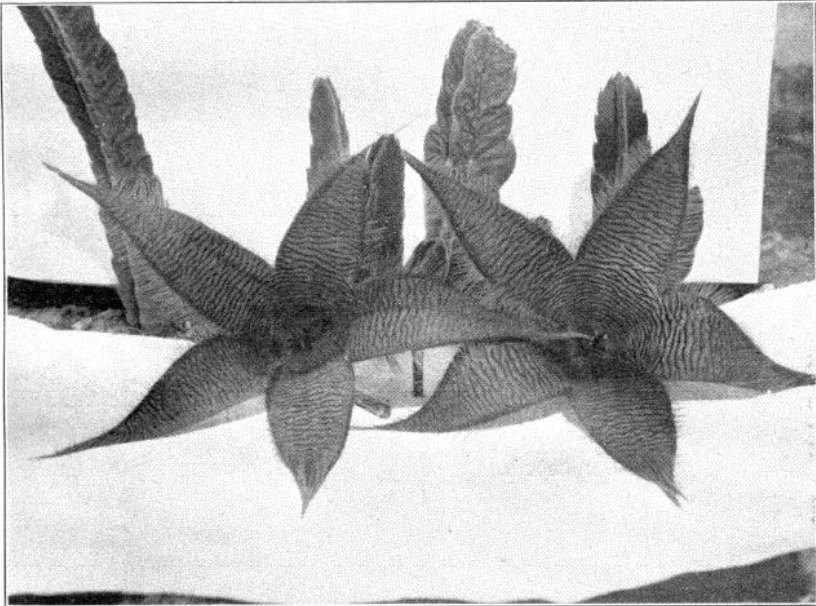
Een andere soort is nog *A. multiflorum* Klotzch, welke zich toot met sierlijke zacht rose-rood gerande bloemen. Deze plant is afkomstig uit Zoeloeland, Transvaal en het aangrenzende Portugeesch Oost-Afrika. De beschrijving van deze plant vindt men in Dr. I. B. P o l e E v a n s „Flowering Plants of South-Africa vol. I (1921).

Naar de beschrijving te oordeelen is de hier afgebeelde, door v a n B a l e n gevonden plant, weer een andere soort. Misschien worden wij later nog wel eens gewaar onder welken naam ze werd ingeschreven.

G. D. D.

STAPELIA DESMETTIANA (N.E.Br.).

De Stapelia's mogen zich over het algemeen niet in een groote vriendenkring verheugen. Doch het is voor hen, die het met deze vetplanten eens probeeren, zeer vaak opmerkelijk, hoe dankbaar zij zich toonen. Nadat de zaden van bovengenoemde plant, door mij in het voorjaar 1932 gezaaid, ontkiemd waren, was het werkelijk

Stapelia Desmettiana. N.E.B

een lust te zien, hoe de planten zich ontwikkelden, en dezen zomer reeds vertoonden zich verschillende bloemknoppen. Het doet mij dan ook genoeg, dat de redactie van Succulenta mij instaat stelt, deze variëteit onder de aandacht mijner medeleden te brengen.

De bloemen, welke bruinrood van kleur zijn, hebben bij mij een doorsnee van ruim 22 c.M. en zijn met lange haren bezet, welke op de foto duidelijk waarneembaar zijn. Ook de plant op zich zelf is een sieraad voor de verzameling, met zijn zodevormig groeiende 20 tot 25 c.M. hooge en 3 tot 3½ c.M. dikke frisch groene stammetjes.

Voor hen, die iets naders van deze soort wenschen te weten, kan ik verwijzen naar het boek van A. B e r g e r „Stapelien und Kleinien“, waarin een uitvoerige beschrijving voorkomt.

Bij de cultuur der *Stapelia*'s is mij gebleken, dat de planten niet op een te warme standplaats gesteld zijn, terwijl men vooral moet zorgen, dat de aarde waarin de planten staan, goed gedraineerd is.

Overigens zijn ze absoluut niet moeilijk te kweken, en ik kan een ieder aanraden, eens een paar plant-en in zijn verzameling op te nemen.

P. VAN HOECKEL Jr.
„Huize Theresia“, Vught.

BOEKBESPREKING

Blühende Kakteen. und andere sukkulente Pflanzen. Herausgegeben von Prof. Dr. E. W e r d e r m a n n. Verlag J. N e u m a n n, Neudamm.

Juist voor het afdrukken van dit nummer ontvingen wij de op 15 Sept. uitgegeven map 21 met pl. 81 *Aloe mitriformis*, pl. 82 *Opuntia rubulata*, pl. 83 *Cereus Huntingtonianus* en pl. 84 *Le-mairocereus euphorbioides*.

Alle platen zijn weer natuuroptnamen, de bijgevoegde tekst is, gelijk steeds, wel verzorgd en Interessant.

Zooals wij de vorige maal reeds meldden, verschijnen thans 4 mappen per jaar tegen den totaalprijs van 16 Mark.

G. D. D.

INHOUD: Wat is een Borzicactus? — Het Leekenhoekje. — De verwarming van een broeibak. — Christate *Echeveria*'s. — Een merkwaardig succulent. — *Stapelia Desmettiana* (N.E.Br.). — Boekbespreking.
